

Wijk aan Zee, 5 april 2026

Geachte Kamerlid,

U moet binnenkort besluiten of Tata Steel twee miljard euro subsidie krijgt om te kunnen vergroenen. Een van de argumenten om zoveel geld uit te geven is dat er tegelijkertijd forse gezondheidswinst wordt geboekt. Althans zo 'verkopen' de onderhandelaars het ons.

De werkelijkheid is anders: **er zijn onvoldoende garanties voor gezondheidswinst. Laat staan voor forse gezondheidswinst.**

Daarom roepen wij, omwonenden, u op. **Stem slechts in met subsidie als de voorstellen van de Expertgroep Gezondheid IJmond integraal zijn opgenomen in het maatwerk.** Waarom? De Expertgroep, adviseurs van het ministerie van I en W, linkt (A) haar emissieplafonds expliciet aan gezondheidsrisico's. Ze geeft (B) instructies over hoe je maximale gezondheidswinst haalt, en (C) hoe je kunt monitoren of je deze (concrete) doelen hebt gehaald. De experts adviseren verder (D) extra gezondheidsmaatregelen als dat niet het geval is. ¹

Dit alles ontbreekt in de JLOI.

Gezondheid geen prioriteit. Wat er nu ligt zijn uitstootmaxima die slechts mondjesmaat zijn gelinkt aan gezondheidsrisico's en waarbij **vooral naar de kosten** lijkt te zijn **gekeken**. Economische haalbaarheid leidt tot **tunneldenken** waarvoor de Onderzoeksraad voor de Veiligheid de overheid in o.m. de Tata-case nadrukkelijk waarschuwde.²

Veel onduidelijkheid. Er is **geschuif en gerommel met nullijnen, productiecijfers en definities** die uitkomsten mooier doen lijken dan ze zijn. Er zijn inspanningsverplichtingen waar een meetbaar doel juist hard nodig is. En Tata treuzelt. Over de omvang van schadelijke uitstoot door de nieuwe installaties – die er helaas ook is – tasten we grotendeels in het duister omdat Tata nog data moet leveren.

Oude installaties. Het grootste pijnpunt in de JLOI voor omwonenden: we praten over een project van ca vijf (!) miljard euro maar er is geen afspraak voorzien om **extra filters en afzuiging voor de bestaande, vervuilende installaties (en uitstootbronnen) te verplichten**. En er is ook **geen glasharde afspraak over sluiting** van de twee allang afgeschreven **cokefabrieken**, die sinds 2023 onder verscherpt toezicht staan en bron van honderden incidenten per jaar zijn.

Noodrem. Wat dat betekent zag u afgelopen weekeinde. Tata Steel zette op last van de Omgevingsdienst een fabriek (uit 1999) stil omdat daar zeer gevaarlijk **chrom 6** uit kwam. Een noodingreep. Toeval? Welnee; er liepen **al langer meerdere Lasten onder Dwangsom** voor deze

¹ <https://open.overheid.nl/documenten/bcc3dcce-55ec-47de-98e9-c90e9cb58f2a/file>. P 10t/m 16, p 37 t/m 47

² <https://onderzoeksraad.nl/onderzoek/industrie-en-omwonenden/>

fabriek omdat twee installaties hier **niet voldoen aan de milieunorm**.³ Het is een patroon. Hetzelfde zien we bij de cokesgasfabrieken.

Gapend gat. De onderhandelaars hebben laten weten dat de adviezen van de Expertgroep grotendeels zijn overgenomen in de JLOI. Dat is NIET het geval. Niet voor de emissieplafonds noch voor de meeste waardevolle aanwijzingen over uitvoering en monitoring. Dat kunt u terugzien in de bijlages *Gezond genoeg?* die wij meezenden met deze brief. Er is een **gapend gat tussen het advies van de Experts en de afspraken waarover u straks moet stemmen**.

Gezondheids Effect Rapportage. Het RIVM en de GGD hebben op aangeven van de Expertgroep het raamwerk voor een Gezondheids Effect Rapportage (GER) opgezet. Daarmee kan je snel zien bij welke uitstootbronnen je je geld moet inzetten om maximale gezondheidswinst te kunnen bereiken. En wat je moet doen als de maatregelen onvoldoende effect hebben. Tata Steel en de regering willen de Maatwerkafspraken zonder een GER afronden. Maar in het Maatwerk moeten juist de bovenwettelijke verplichtingen (pro gezondheid) worden geregeld. **Miljoenen uitgeven zonder te berekenen waar de meeste gezondheidswinst mee te behalen valt is** in een project met de grootste vervuiler van Nederland die door de toezichthouder als ‘berekendend’ is gekwalificeerd in onze ogen **onverantwoord bestuur**. NB Tata Steel zegt de ontbrekende data voor de MER (en GER) in september te kunnen leveren.

Geplande overkappingen. Met een GER kan de doelmatigheid van subsidies pro gezondheid (de aanvullende maatregelen) worden vastgesteld. **Volgens** een net uitgekomen RIVM-rapport met de eerste berekeningen van **de werkgroep GER** hebben de afgesproken **overkappingen(600 miljoen euro) niet zo veel effect op de gezondheid van omwonenden**.⁴

Motie 2024. Wij vragen u alleen akkoord te gaan met subsidie aan Tata Steel als stevige gezondheidswinst gegarandeerd is. Dit komt neer op wat u zelf eerder kamerbreed heeft gevraagd met de motie Thijssen e.a. van 28 mei 2024. **De adviezen van de Expertgroep moesten van u als harde voorwaarde in de onderhandelingen worden opgenomen**.⁵

Oproep. Wij doen een dringend beroep op u, volksvertegenwoordigers. **Zorg ervoor dat het advies van de Expertgroep inclusief de garanties daadwerkelijk worden overgenomen** in de maatwerkafspraken. Opdat bewoners onder de rook van Tata Steel werkelijk de kans krijgen op een veel gezonder leven.

Met vriendelijke groet,

Dorpsraad Wijk aan Zee

Mede namens Stichting Frisse Wind

Bijlages: 2

³ <https://odnzkg.nl/nieuws/tweede-last-onder-dwangsom-overschrijden-stofnorm-continugietmachine-oxystaalfabriek/>

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2026D15864>

⁵

https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20240528/motie_van_het_lid_thijssen_c_s/document3/f=/vmdmenheorn0.pdf